

Štátnicové otázky

Učiteľstvo filozofie v kombinácii, Bc.

1. Hérakleitos. Zarad'te Hérakleita do predsókratovského myslenia. Vysvetlite základné princípy Hérakleitovho myslenia: logos, duša, prirodzenosť vecí (gr. fysis), oheň, kosmos (usporiadanie všetkých vecí).
2. Parmenidés. Zarad'te Parmenida do predsókratovského myslenia. Vysvetlite Parmenidove cesty skúmania.
3. Platón. Zarad'te Platóna do klasického gréckeho myslenia. Predstavte Platónovu Ústavu ako projekt novej výchovy. Vysvetlite učenie o ideách a naznačte jeho hranice v dialógu Parmenidés.
4. Aristotelés. Zarad'te Aristotela do klasického gréckeho myslenia. Aristotelova Metafyzika: jej predmet, diferencia súcna a bytnosti. Aristotelova Etika Nikomachova: cieľ etiky, problematizácia cností.
5. Antická etika: blaženosť a problematizácia cnosti. Skúste porovnať aspoň 3 antické prístupy k etike (napr. Sókratés, Platón, Aristotelés, Epikúros, stoicizmus, skepticizmus).
6. Filozofia ako umenie života: Hadotove interpretácie antickej filozofie z hľadiska súčasnej filozofie. Vysvetlite Hadotov prístup k filozofii a ukážte na jednom príklade (Sókratés, Platón, Aristotelés, Epikúros, skepticizmus, stoicizmus atď.), čo znamená filozofia ako umenie života.
7. Politická filozofia T. Hobbesa – prirodzené právo a prirodzený zákon, politická moc, spoločenská zmluva, občan a štát.
8. Renesančný utopizmus (definícia utópie, T. More a T. Campanella).
9. J. J. Rousseau v kontexte európskeho osvietenstva.
10. Praktická filozofia I. Kanta – dejiny, morálka, politika.
11. Pozitivismus, A. Comte – štádia myslenia; sociológia. J. S. Mill – liberalizmus; dopad pozitivismu na filozofiu a vedu.
12. Pragmatizmus – historické predpoklady, pragmatická teória pravdy; pragmatizmus v kultúre.
13. Ohlas európskej filozofie na evanjelickom kolégiu v Prešove v 17. storočí (J. Bayer, I. Caban, E. Ladiver).
14. Filozofia na Slovensku v 19. storočí („Štúrovci a Hegel“).
15. Základné iniciatívy českej a slovenskej filozofie v 20. storočí (T. G. Masaryk, česká a slovenská náboženská filozofia, I. Hrušovský, J. Patočka).
16. Čo je logika – predmet logiky, logické vyplývanie, typy argumentov. Aristotelovská logika – jej charakteristika, subjektovo-predikátová štruktúra výroku, kategorický sylogizmus.
17. Popperova metodológia vedy (falzifikácia a kritika indukcie).
18. Argumentácia – jej vymedzenie a skúmanie. Druhy argumentov. Nekorektné argumenty, argumentačné chyby. Argumentácia a kritické myslenie.
19. Kresťanská metafyzika v ranom stredoveku a jej poňatie svetových dejín, osobného Boha; chápanie človeka ako *imago Dei*, *creatio ex nihilo* a jeho dôsledky pre filozofiu; teodícea; ontologický dôkaz Božej existencie u Anzelma z Canterbury.
20. Karl Jaspers a jeho filozofia existencie; transcendencia a stupne existenciálnej premeny; hraničné situácie a ich charakteristika, otázka viny.
21. Jan Patočka a negatívny platonizmus (problém pravdy a slobody); existencia ako pohyb, filozofia dejín.

22. Vývoj sociológie ako vedy. Paradigmatické sociologické teórie spoločnosti – A. Comte, K. Marx, E. Durkheim, M. Weber.
23. Súčasné sociologické teórie a ich reflexia vysokorozvinutej modernej spoločnosti – A. Giddens, U. Beck, P. Bourdieu.